

klasse skulde bli 350 kg. eller mer og 2den klasse 300—350 kg., men dette blev ikke tat hensyn til.

Tabellen side 10 viser en sammenligning mellem de gamle og de nye maksimalpriser samt de forskjellige forslag til nye.

KJØP OG SALG AV BRÆNDTORV.

NORMALBESTEMMELSER SOM KAN TILLEMPES.

UTDRAG AV SVENSKA MOSSKULTURFÖRENINGENS TIDSKRIFT.

PAA grund av vanskelighetene med indførsel av utenlandsk stenkul og koks er interessen for torvmyrenes utnyttelse til fremstilling av indenlandsk brændsel blit særdeles stor, og da brændtorv nu meget almindelig forefindes paa markedet er det av stor betydning, at det produkt som frembydes til salg ogsaa er av god beskaffenhet, saa at der ikke opstaar mistro mot det nye brændsel. Desværre har dette ikke altid været tilfælde, og klager har ogsaa mer end en gang kommet frem i dagspressen om, at der som brændsel har været solgt produkter der ikke har holdt maal, idet der dels har været levert næsten ufortorvet hvitmose, dels en torv, hvis vandgehalt og askeindhold langt oversteg det, som kan ansees for forsvarlig.

For saavidt mulig at raade bot herpaa har 1916 års *Torvkomité* nylig utarbeidet et forslag til normalbestemmelser angaaende kvaliteten av den lufttørre torv og anmodet om den svenske regjerings godkjendelse herav.

Bestemmelserne er git en saavidt mulig enkel form, og der er et betydelig spillerum overskud for avvikelser i den leverte vares beskaffenhet. Dels fordi torv med maksimal vandgehalt og askeindhold i henhold til de av komiteen foretagne prøvefyringer kan anvendes til mange øiemed, dels for at undgaa ubeføiede anmerkninger og krangel fra kjøperens side. Bestemmelserne er saalydende:

»De produkter, som her omhandles er *maskintorv*, *eltetorv* og *stiktorv*.

Erfaring viser, at saadant brændsel i regelen har følgende gjennemsnitlige volumvegt:

Maskintorv og eltetorv	350 kg. pr. kubikmeter,
Stiktorv	250 » —»—

For at kunne bedømme brændværdien av brændtorv med omtrent ovenstaaende volumvegt er det i de fleste tilfælder tilstrækkelig for det praktiske behov at ha kjendskap til torvens vandgehalt og askeindhold.

God brændtorv kan indeholde indtil 30 0/0 vand og høist 8 0/0 aske i vandfri prøve.

For forskjellige øiemed kan med tilfredsstillende virkningsgrad anvendes torv med lavere volumvegt og med høiere vandgehalt end som ovenfor nævnt.

Brændtorv som faldbydes tilsalgs bør dog mindst opfylde følgende fordringer:

1. Brændtorven skal leveres i stykker med godt sammenhold, saa at den kan haandteres uten at nævneværdig søndersmules, og skal for maskintorvens og eltetorvens vedkommende være haard og fast.
2. Volumvegten skal ikke være under

for maskintorv og eltetorv 300 kg. pr. kubikmeter,
for stiktorv 200 » —»—

3. Summen av vandgehalten og askegehalten i vandfri prøve skal ikke overskride 50 0/0.

Er volumvegten mindre eller summen av vandgehalt og askeindhold større end ovennævnte tal, bør kjøperen være berettiget til ikke at motta varen, hvis ikke anderledes paa forhaand er avtalt.

Brændtorvens her omhandlede egenskaper bestemmes ved *veining*, *prøvetagning* og *analyse*.

- A. *Veining* utføres bekvemest i maalekasser med en halv kubiketers rumindhold f. eks. i en kasse 1 m. lang og 0,5 m. bred og 1 m. høi. Maalet skal være løst istyrtet uten top. Der bør foretages tre saadanne fylldninger og veininger, hvorefter summen av vegterne divideres med 3 for at erholde et middeltal, der saa multipliseres med 2, hvorved man faar vegten av 1 kubikmeter.
- B. *Prøvetagning* foretages bekvemest under *lastning* eller *losning*. Der uttages da av en upartisk person uten utvalg med saavidt mulig like mellemrum et antal torvstykker, som i forhold til det parti som skal undersøkes bør beløpe sig til

ved parti under 5 ton mindst 50 torvstykker.

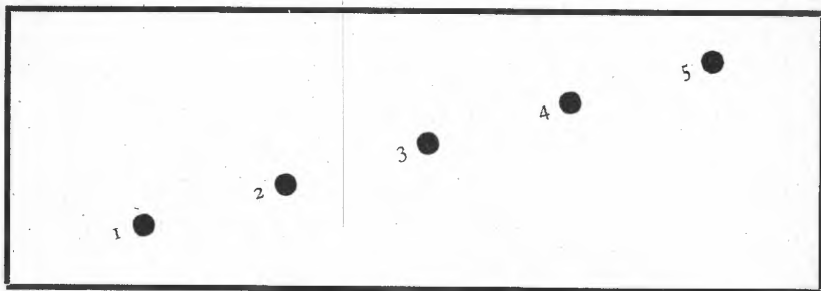
—»— av 5 » og mer mindst 100 torvstykker.

Skal prøven uttages direkte av *lagerhus*, *stak* eller anden *beholdning*, foregaar dette paa den maate, at man paa flere steder — 10 eller 20 eller flere, beroende paa partiets størrelse — borttar paa omtrent samme avstand fra hverandre de øverste torvstykker og fra hvert paa denne maate tilveiebragte hul uttages uten utvalg saa mange torvstykker, at det samlede antal fra samtlige prøveuttagningssteder mindst beløper sig til før angivne antal.

Den uttagne prøve anbringes derpaa i en tèt kasse som *uopholdelig* sendes til nærmeste *kemiske kontrolstation* eller anden prøveanstalt.

C. *Analyse* av vandgehalt og askeindhold i vandfri prøve. I laboratoriet foregaar forberedelserne til analyse bekvemst paa følgende maate:

Hvert torvstykke gjennebores med et 15 à 20 mm. centrumsbor paa et punkt i diagonallinjen som vist paa hosstaaende skematisk tegning.

Det første torvstykke bores saaledes ved 1, det andet ved 2 o. s. v. Naar fem torvstykker er behandlet, bores det sjette atter igjen ved 1, og saaledes fortsættes indtil borespaan er erholdt fra samtlige torvstykker.

Borespaanen opsamles og indlægges *umiddelbart* i en glaskrukke med tætsluttende lok.

Ved analyse av vandgehalt og askeindhold tørkes prøven først til lufttørhet ved omkring 30⁰ C og bestemmes den derved avgivne vandgehalt. Derefter finmales prøven og analyse utføres av gjenstaaende vandgehalt ved 100 à 105⁰ C samt av askeindhold efter almindelige kjendte metoder.

DET NORSKE MYRSELEKAPS TORVELTEMASKINER.

AV de 50 *torveltemaskiner*, som myrselskapet anskaffet forrige sommer og som da blev utlaant rundt om i landet, er nu de fleste solgt til laantagerne for $\frac{2}{3}$ av selvkostende.

Nogen faa er endnu ikke disponert og kan enten sælges til ovennævnte pris eller utlaanes for indeværende sommer, og maa laantageren da betale fragten. Disse maskiner forefindes nu paa Vestlandet og i det Nordensfjeldske eller i Nord-Norge og kan ekspederes paa kort varsel.

Maskinerne kan enten drives med hestevandring og blir da forsynt med en tandhjulsutveksling for at reducere hestevandringens for store